

การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 1

นางศศิธร เผดิมรอด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974 - 582 - 915 - 3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019329

117896039

A STUDY OF OPERATION OF EFFICIENT
IN-SCHOOL SUPERVISION IN SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ONE

Mrs. Sasithorn Phadermrod

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974 - 582 - 915 - 3

ศศิธร เฝ็ดมรอด : การศึกษาการดำเนินการพิเศษภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 (A STUDY OF OPERATION OF EFFICIENT IN-SCHOOL SUPERVISION
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ปริญญา : ผศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 226 หน้า. ISBN 974-582-915-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินการและปัญหาในการดำเนินการพิเศษภายในที่มีประสิทธิภาพของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 เครื่องมือในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ มีโครงสร้าง
แบบสอบถาม แบบศึกษาเอกสาร และส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวน 397 ฉบับ ได้รับคืน 397 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนมีการดำเนินการพิเศษภายใน 3 ชั้นตอน คือ ชั้นตอนแรก มีการจัดโครงสร้างการพิเศษภายใน
ระดับโรงเรียน จัดวางตัวบุคลากร การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข ชั้นตอนที่สอง
การจัดการระบบบริหารให้เอื้อต่อการพิเศษ มีการกำหนดงบประมาณ กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และ
หัวหน้าหมวดวิชา โดยใช้กระบวนการพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การให้ความรู้ การลงมือปฏิบัติ การสร้างขวัญ
และกำลังใจ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข ชั้นตอนที่สาม การดำเนินงานพิเศษภายในโรงเรียน ดำเนินงานโดย
วางแผน ดำเนินการปฏิบัติงานและประเมินผล
2. ปัญหาการดำเนินการพิเศษภายในโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการพิเศษภายในโรงเรียน พบว่า
ผู้พิเศษภายในยังขาดความรู้และทักษะในการพิเศษ ปัญหาการจัดการระบบบริหารให้เอื้อต่อการพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนขาดวิธีการ
และชั้นตอนที่ชัดเจนในการกำกับดูแล ควบคุม และประเมินผล ปัญหาการดำเนินงานพิเศษภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้พิเศษ
และผู้รับการพิเศษปฏิบัติได้ไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....
ปีการศึกษา ...2535.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C441776 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: OPERATION OF EFFICIENT IN-SCHOOL SUPERVISION/ SECONDARY SCHOOLS/ EDUCATIONAL REGION ONE

SASTHORN PHADERMROD : A STUDY OF OPERATION OF EFFICIENT IN-SCHOOL SUPERVISION IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ONE THESIS ADVISOR : ASST. PROF. VALAIRAT BOONSAWASDI, 226 pp. ISEN 974-582-915-3

The purpose of this research was to study the operation and problems of efficient in-school supervision in secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General Education, Educational Region One. The research instruments used include interview sheets, questionnaires, and documentary forms. 397 questionnaires were sent to the sample group consisting of administrators and school teachers. All the questionnaires were completed and returned. The data analysis included frequency distributions and percentages.

The research findings were as follows:

1. There were three stages in the operation of in-school supervision. The first stage involved the structuring of in-school supervision at the school level, personnel assignment, planning, operating, evaluating and revising. The second stage was concerned with the setting up of an administrative system to facilitate in-school supervision which included budgeting, and outlining the roles of administrators, assistant administrators and department heads. This was done through the process of in-school supervision consisting of planning, educating, performing as well as moral and ethical education. The third stage was the operation of in-school supervision which included planning, operating and evaluating.
2. The problem of efficient in-school supervision in the structuring of in-school supervision at the school level was a lack of trained, skilled supervisors. The problem in the setting up of an administrative system to facilitate in-school supervision was that the schools lacked clear methods and systems for monitoring, controlling and evaluating the project. And finally, the problem in the operation of in-school supervision was that the supervisors and those being supervised failed to keep to the schedule.

ภาควิชา บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลูกศร.....

ปีการศึกษา 2535.....

ลายมือชื่อนิติศ..... *Titit*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อ.อภิวรรณ*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์นี้ และได้ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ เอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จทิพย์ เข็วรัตนพงษ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุงในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ อาจารย์ชัยวัฒน์ ตระกูลสุนทร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณอาจารย์สำเร็จ อ่อนล้มพันธ์ุ อาจารย์พรณี ภูศรี และ อาจารย์มาลัย ไชยหน้าอ้อม ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ และ ตรวจทานแก้ไขงานวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์ชัยรัตน์ เผติมรอด ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน สระกะเทียมวิทยาคม และกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ ตลอดจน ำคำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง และที่สำคัญคือบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ศศิธร เผติมรอด

เมษายน 2536

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ข้อปัญหาสำหรับการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
คานิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	9
2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	12
ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน.....	14
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	16
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน.....	20
ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน.....	23
กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.....	25
การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน..	59

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	63
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	63
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูล	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	149
สรุปผลการวิจัย	150
อภิปรายผลการวิจัย	156
ข้อเสนอแนะ	165
รายการอ้างอิง	167
ภาคผนวก	175
ประวัติผู้วิจัย	226

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแสดงผลงานเครื่องมือในการวิจัยที่ส่งไป และ ได้รับคืน จานแนกเป็นรายโรงเรียน	67
2	การแสดงผลงานค่าร้อยละสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน	72
3	การแสดงผลงานค่าร้อยละ ของการจัดโครงสร้าง การนิเทศภายในโรงเรียน	74
4	การแสดงผลงานค่าร้อยละของการจัดระบบบริหารให้เอื้อ ต่อการนิเทศภายในโรงเรียน	78
5	การแสดงผลงานค่าร้อยละของการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน	90
6	การแสดงผลงานค่าร้อยละของปัญหาในการดำเนินการนิเทศ ภายในโรงเรียน	102
7	การแสดงผลงานค่าร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียน	105
8	การแสดงผลงานค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการวางแผน การนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน.....	108
9	การแสดงผลงานค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ นิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน	116
10	การแสดงผลงานค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน	123
11	การแสดงผลงานค่าร้อยละของปัญหาในการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน	127

ตารางที่

หน้า

12	การแสดงความร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่จัดทำ โครงการ/แผนการปฏิบัติงาน	134
13	การแสดงความร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่รายงานผล การปฏิบัติงานประจำเดือน	137
14	การแสดงความร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่จัดทำ สมุดบันทึกการประชุม	138
15	การแสดงความร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่จัดทำ สมุดนิเทศการศึกษา	141
16	การแสดงความร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่จัดทำสมุดเยี่ยม	143
17	การแสดงความร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่จัดทำโครงการสอน /แผนการสอน	145

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย